

STICHTING RADIOGEMEENTE

PREKENSERIE JAARGANG 59 NR 14

Schriftlezing:

JOHANNES 11 : 17 – 26

Hij DOET WAT Hij KAN, Wij DOEN WAT WIJ KUNNEN DOOR A.H. AGTEREEK

Gehouden op
21 oktober 2012 in de Chr
Triumfatorkerk in Den
Haag

Gemeente van de Here Jezus, het onderwerp vanavond is: "Hij (dat is Jezus) doet wat Hij kan en wij moeten doen wat wij kunnen." Over dat eerste zal ik niet zoveel zeggen, want Jezus doet wat alleen Hij kan. Als wij Johannes 11 lezen, dan zien wij dat Hij absoluut de enige is die Lazarus, die al vier dagen dood is, tot leven kan roepen. Inderdaad zegt Maria: "Hij is al vier dagen in het graf en Hij is tot ontbinding overgegaan." Wat hier gebeurt is bijna onmogelijk om dat te geloven. Maar als de Levensvorst Jezus komt, dan is Hij tot onmogelijke dingen in staat. Er is een prachtig versje dat zegt: "Hij specialiseert Zich in het onmogelijke." En dat zien wij dwars, niet alleen door de evangeliën heen, maar als wij heel eerlijk zijn: dwars door de kerkgeschiedenis heen en ook dwars door onze eigen levens heen. Jezus Christus doet in onze levens het onmogelijke. Alleen, wij moeten doen wat wij kunnen.

Een poosje geleden sprak ik voor theologische studenten. Eén van de jongens zei tegen mij: "Hoe komt het toch dat er eigenlijk zo weinig gebeurt in de kerk? Wij zien kerkverlating. Wij kunnen toch niet zeggen: wat een imposante, bruisende groep is de kerk. Wat is toch de oorzaak?"

Eigenlijk ben ik daar over na gaan denken en toen kwam ik bij dit gegeven terecht: het wordt tijd dat wij gaan doen wat wij moeten doen. Jezus zegt heel nadrukkelijk: "Neem de steen weg." Later zegt Hij: "Maak hem los." En: "Laat hem heengaan."

Ik denk dat iedereen in dit kerkgebouw weet dat Jezus heel makkelijk die steen Zelf had kunnen laten weggrollen. Hij is tot alle dingen in staat. Hij spreekt - en het is er. Hij gebiedt - en het staat er. Hij had makkelijk deze man van zijn zweetdoeken, zijn gebondenheden los kunnen maken. Maar Hij zegt tegen de omstanders: "Neem de steen weg en maak hem los."

Daar ben ik de afgelopen dagen wat over na gaan denken. "Neem de steen weg." En de vraag kwam bij mij op: "Welke steen zou nu eigenlijk weggerold moeten worden?" Wat zouden wij nu eigenlijk moeten doen in ons leven?

Ik geef direct toe dat deze prediking niet eenvoudig is. Het is niet eenvoudig om het uit te spreken omdat het mijn hart raakt. Maar het is ook niet eenvoudig om het aan te horen, want het lijkt wel, dat ik dan als gastpredikant in de Radiogemeente u eigenlijk een lesje ga geven en daar ben ik niet direct voor. Ik vind het heerlijk om mensen te bemoedigen, om mensen te vertroosten, maar niet om een heel moeilijk lesje te geven. Dat ligt mij niet. Maar ik doe het vanuit mijn eigen hart. Ik spreek niet alleen vanavond tegen u, maar ik spreek bovenal vanavond ook tegen mijzelf.

Welke steen zou nu weggerold moeten worden? Dan denk ik in de allereerste plaats - en dat ligt mij waarachtig zwaar op het hart - aan de stenen van ongelof. Als ik denk aan het volk van Israël, dan staat er in Hebrëen 3 vers 19: "Zo zien wij dat zij (dat is Israël) niet konden ingaan in het beloofde land wegens hun ongelof." Dat hele gebeuren met Israël, dat blijven trekken door de woestijn, dat had alles te maken met de zonde van ongelof.

Geloof is zo ontzaglijk belangrijk. Toen ik voor mijzelf nog eens de opwekkingsgeschiedenis las van onder andere Lucas 8: dat verhaal van het dochtertje van Jairus, dan zegt Jezus: "Wees niet bevreesd. Geloof alleen." En hier in Johannes 11 vers 14 zegt Hij tegen Martha: "Heb Ik u niet gezegd dat, als je gelooft, je de heerlijkheid van God zult zien?"

Laten wij toch proberen eerlijk te zijn. Wij geloven wel dat God er is, wij geloven wel dat Jezus Christus is opgestaan - tenminste, dat geloven wij nog in de orthodoxe kerken en u begrijpt dat ik tot die groep predikanten en mensen behoor - maar daar blijft het vaak bij. Geloven wij nog in grote dingen van de Here God? Geloof is absoluut noodzakelijk. Er staat een schitterende tekst in de Hebrëenbrief. Ik lees hem eerst in het Nederlands voor en dan in het Engels, omdat ik hem in het Engels mooier vind. Daar staat: "Zonder geloof is het onmogelijk om Hem welgevallig te zijn." De Engelse vertaling zegt: "Without face it is impossible to please God." "Zonder geloof is het onmogelijk om God te plezieren." God vraagt altijd weer opnieuw geloof van ons.

Ik ben student geweest in een heel goede tijd. Toen waren er nog gelovige, orthodoxe hoogleraren. Dat is vandaag aan de dag anders. Ik kan mij herinneren dat één van deze hoogleraren in Utrecht zei: "Het geloof is als het ware een hand, waarmee je de onzichtbare dingen van de Here God kunt aanpakken en kunt aannemen." Hij noemde zomaar een paar voorbeelden die ik vanavond ook even noem. Bijvoorbeeld Efeze 2: "Door genade zijt gij behouden door middel van het geloof." Romeinen 5 vers 1: "Wij zijn gerechtvaardigd door het geloof." En dan die prachtige tekst uit de Johannesbrief: "Dit is de overwinning die de wereld overwonnen heeft, namelijk ons geloof."

Eigenlijk zien wij direct al de knelpunten. Hoeveel mensen heb ik niet ontmoet in al die jaren dat ik in verschillende kerken voorganger was, die twijfelden aan hun behoudenis: zou het wel waar zijn? Zou ik er wel bij mogen behoren?

Toen ik in een wat - zo heet dat dan - zwaardere gemeente voorganger was, heb ik de mensen zo vaak horen zeggen: "Dominee, ik geloof niet dat ik uitverkoren ben." En de Bijbel zegt: "Door genade bèn je behouden door het geloof."

Ik kan mij herinneren dat ik, misschien een half jaar geleden, preekte in een kerk op de Veluwe. En de Veluwe is toch een gedeelte waar de mensen wat zwaar op de hand zijn en waar ik heel graag mag zijn. Ik sprak over de rechtvaardiging en de rechtvaardigmaking. Ik heb waarschijnlijk gezegd dat ik het zo bijzonder vind, dat ik in de ogen van de Here God een rechtvaardige ben. Eén van de ouderlingen nam mij dat kwalijk. "Dominee, hoe durft u dat te zeggen!" Ik heb toen gezegd: "Moet je eens goed luisteren, ik zeg dat niet vanuit mijzelf, maar de Here God zegt dat ik gerechtvaardigd ben geworden door het geloof in het geweldige zoenoffer van de Persoon van de Here Jezus. Als ik kijk naar mijzelf diep in mijn hart, dan zou ik dat niet durven uitspreken. Ik zeg alleen maar na wat de Here God heeft gezegd."

Het geloof is zo ontzaglijk belangrijk. En ik heb soms het idee dat het zo wankel bij ons is geworden.

Ik was misschien nog maar een jaar of veertig. Ik denk nog niet eens. Ik had in die tijd een enorm goede vriendschap met een emeritus predikant, een gereformeerde dominee. De vriendschap bestond hierin: ik noemde hem altijd dominee en hij noemde mij *goede vriend*. Het was een andere tijd. Tegenwoordig noemen we Jan en alleman bij naam en voornaam en we tutoyeren elkaar. Ik zeg u direct al: dat ligt mij voor geen meter.

Ik kan mij herinneren dat zijn zoon mij op een bepaald moment opbelde en zei: "Dominee, mijn vader ligt in het ziekenhuis en hij heeft naar u gevraagd. Blijf niet te lang weg, want het zou wel eens spoedig het einde kunnen zijn." Ik stond toen in Haarlem en ik ben direct naar Utrecht gegaan. En daar lag deze fijne, voortreffelijke, dierbare collega. Hij had die afschuwelijke ziekte, die wij niet bij naam en toenaam noemen. Ik zat aan zijn bed en hij huilde. Ik zei: "Wat is het grote verdriet?" Kijk, en dat bedoel ik nu met die discrepantie van geloof en ongelooft. Hij zei tegen mij: "Is het allemaal wel waar wat ik mijn hele leven lang heb gepreekt?" Is het wel waar....

Ik moet u zeggen dat ik daarvan schrok. Ik schrok daar zo van, dat ik eigenlijk even de kluts kwijt was. Maar gelukkig herstelde ik mij. Ik denk dat het de leiding van de Heilige Geest is geweest, want ik zei tegen hem: "De Here Jezus is geen leugenaar. Hij wordt gewaardeerd door humanisten, door socialisten, door communisten. Hij is geen leugenaar, geen lier (in het Engels). En Hij heeft gezegd: In het Huis van Mijn vader zijn vele woningen; anders zou ik het u gezegd hebben. Ik ga heen om u een plaats te bereiden."

En dat woord uit de Bijbel dat ik mocht uitspreken, dat sloeg in als een bom. Hij begon te glimlachen. Hij straalde. Dat, wat hij even kwijtgeraakt was, dat pakte hij weer op.

Ik wil hier alleen maar mee zeggen: ons geloof schijnt soms zo broos te zijn. Als het er op aankomt, dan zijn we het kwijt. Als het er op aankomt, dan breekt het. Nogmaals, ik bedoel niet: wij geloven in God, de Schepper van de hemel en van de aarde. Wij geloven in Jezus Christus en, zoals wij zeggen met die prachtige geloofsbelijdenis: opgestaan ten derde dage.

Maar ik bedoel dat geweldige geloof, dat Hij Zich specialiseert in het onmogelijke en dingen doet, die wij eigenlijk niet kunnen beredeneren. Dat warme, dat sprankelende, waarachtige, echte geloof. Ik denk dat wij ons daarvoor moeten inspannen.

"Neem de steen weg..." Ik zou nog zo'n steen willen noemen. Dat is de steen van de twijfel. De steen van de twijfel kom je in de Bijbel ook tegen. Ik neem aan dat u uw Bijbeltje een beetje kent. Dan staat er in Jacobus 1 vers 6: "Maar hij moet bidden in geloof en - dan komt het - in geen enkel opzicht twijfelende. Want wie twijfelt, die lijkt op een golf der zee die door de wind wordt aangedreven." Eén van de stenen, die wij in ons leven telkens toch weer ontdekken, dat is de steen van de twijfel.

Ik ben niet zo op de hoogte van sport. Ik heb het hier wel eens vaker gezegd: ik kijk nooit naar voetballen. Het interesseert me geen fluit. Ik vind het ook een dom spel, want als ze die bal eindelijk te pakken hebben, dan geven ze er weer een schop tegen en dan kun je er weer achteraan blijven rennen. Maar ik las laatst een artikeltje over Regilio Tuur. Dat is dan een bokser. Deze man schijnt voortreffelijk geweest te zijn. Ik weet daar ook weer weinig van. Er werd aan hem gevraagd - hij is nog betrekkelijk jong, misschien net dertig of in de dertig: "Waarom ben je opgehouden met boksen? Waarom heb je je bokshandschoenen aan de wilgen gehangen?" Toen zei hij het volgende en dat vind ik zo typerend: "Eén procent twijfel is honderd procent nederlaag." Het zou een tekst uit de Bijbel kunnen zijn. Eén procent twijfel is honderd procent nederlaag.

Je vindt die twijfel bij Martha en wellicht ook bij Maria. "Heer, er is reeds een lijkvlucht." Moet je nagaan: de opgestane Heer komt daar. Het was nog geen Pasen geweest, maar Jezus Christus had grote dingen gedaan: het dochttertje van Jairus, de jongeling van Naïn, zieken had Hij genezen. Kapitale dingen zijn daar gebeurd. Dan komt Jezus in Bethanië bij deze twee vrouwen.

Je zou zeggen: nu gaat het gebeuren! Ze staan daar vol siddering uit te kijken. Wat gaat er nu gebeuren? Wat gaat Hij nu weer doen? En als de Here Jezus over wil gaan tot dat kapitale wonder, dan zeggen ze: "Heer, er is reeds een lijkvlucht." Met andere woorden: U komt te laat...

De steen van de twijfel.

En ik denk, als wij eerlijk zijn in de kerk ten opzichte van onszelf: wat is er vaak een twijfel in ons hart. Ik had laatst een gesprekje met een paar oudere catechisanten. Die zeiden: "Ja, maar Thomas was toch ook een twijfelaar?"

Ik heb gezegd: "U vergist u." Ik kan mijzelf niet met Thomas vergelijken, maar ik kan hem zo goed begrijpen. De Here Jezus had gezegd: "Heb goede moed, Ik heb de wereld overwonnen." En dan ziet Thomas notabene door eigen ogen, dat niet Jezus de wereld, maar dat de wereld Hem overwint. Hij hangt daar aan het kruis en sterft. Thomas zou ik geen twijfelaar willen noemen. Het allermooiste wat in de Bijbel staat is de belijdenis van Thomas: "U bent mijn Heer en U bent mijn God."

U moet zich realiseren dat Thomas een Jood was. Thomas leefde bij die ene gedachte: Jahweh is de enige, waarachtige God en dan zegt hij tegen de Here Jezus: "Mijn Heer en mijn God!" Onvoorstelbaar! Eigenlijk vind je dat niet in de mond van Petrus en in de mond van Johannes. Je vindt dat bij Thomas.

Nee, ik wil Thomas geen twijfelaar noemen. Er was even die discrepantie. Hij snapte het niet. Hij kwam er niet uit. Hij lag er bij wijze van spreken wakker van. Maar als de opgestane Heer dan binnenkomt en hij ziet Hem van aangezicht tot aangezicht, dan zegt hij: "Mijn Heer en mijn God." Onvoorstelbaar!

Wat moeten wij doen met die stenen van twijfel? Er staat in de Bijbel - en dan gaat het om de Vorst der Duisternis, de duivel - dat wij tegenstand moeten bieden. Bied tegenstand. Ik zou willen zeggen, als er twijfel in jouw hart, in uw hart komt, bied dan tegenstand. Ga er dan tegenin. Doe er wat tegen! Word wat strijdlustiger!

Ik heb vanmorgen in Boskoop gepreekt. Niet over dit Bijbelgedeelte, maar over Elia, die op een bepaald moment tegen de Here God zegt: "Heer, doet U nu de weduwe onrecht aan die ons zo gastvrij opgenomen heeft in haar huis door haar jongen te laten sterven?" Toen

heb ik gezegd: misschien moeten wij eens gaan bidden, niet met gevouwen handen, maar meer met gebalde vuisten, omdat wij tegen de dingen ingaan.

Wij zijn niet strijdlustig meer. Eigenlijk zijn wij wat slappe mensen geworden. En als ik zeg *wij*, dan bedoel ik niet alleen u - ik kan u niet beschuldigen en ik ken u niet; daar ben ik ook niet op uit - maar ik spreek vanuit de Bijbel en ik spreek bovenal vanavond vanuit mijn eigen hart. Ik haat ongelof en ik haat twijfel. En telkens ontdek je weer dat het binnenkomt en binnensluipt. Het bindt onze handen, het bindt onze voeten, zodat de Here God geen grote dingen in onze levens kan doen.

Neem de steen weg. Misschien hebt u daar mensen voor nodig. Ik heb het voorrecht gehad om hele bijzondere mensen in mijn leven te hebben die mij geholpen hebben. Eén van die mensen kent u: het was namelijk mijn buurvrouw in Bloemendaal: Corrie ten Boom. En als je met Corrie ten Boom sprak dan werd je geen "parachutecristen" die naar beneden ging, maar je werd een "vliegtuigcristen" die omhoog ging. Corrie ten Boom wist je te corrigeren. Als je even bij haar binnenliep, als je even met haar sprak, dan wist ze hoe ze je moest corrigeren.

En ik denk dat het zo belangrijk is, dat wij zulke mensen in ons leven ontmoeten. Mijn vrouw zei laatst tegen mij: "Jij hebt altijd geprobeerd om met zulke mensen om te gaan, met mensen die je optrekken, mensen die je meenemen omhoog en niet met mensen die je meenemen naar beneden." Dat gebeurt zo vaak in ons christelijk leventje. Ik ontmoette laatst een collega en die zei: "Ik heb zoveel mensen in mijn kerk die houden van de Klaagliederen van Jeremia en van de klaagliederen van henzelf." Ik denk dat hij gelijk heeft.

Neem de steen weg en maak hem los. Ik denk dat er weinig verschil is tussen "neem de steen weg" en "maak hem los". Maar over dat laatste wil ik nog proberen twee dingen te zeggen.

In de allereerste plaats - en dan spreek ik een beetje uit ervaring - is één van de dingen waar we in de kerk van losgemaakt moeten worden en waar ik mij vaak boos over heb gemaakt in de verschillende kerken waarin ik was: wij moeten losgemaakt worden van de roddel. Er wordt in de wereld geroddeld, maar wat wordt er ook in de kerk van Jezus Christus geroddeld!

En als er geroddeld wordt, dan zijn er altijd drie personen bij betrokken: dat is degene die het doet, dat is degene die het aanhoort en dat is degene over wie het gaat.

Ik las onlangs een alleraardigst stukje in een boek van dominee Gabe van Duinen. Hij was predikant in Wassenaar en is al heel lang bij de Here God. Gabe van Duinen schreef: "Als mensen je wat willen vertellen, gebruik dan drie zeven." U weet wat zeven zijn? Geen zevens, maar een zeef. Mijn vrouw gebruikt een zeef, geloof ik, om de macaroni in af te gieten. Dat bedoel ik met een zeef. Verder ben ik ook niet zo huishoudelijk, maar u snapt wat ik bedoel.

De eerste zeef is, dat je altijd vraagt: wat jij me nu gaat zeggen, is dat de waarheid? Ten tweede: wat jij me nu wilt vertellen, word ik daar echt blij, opgewekt, vrolijk van? En ten derde: wat jij mij gaat vertellen, wordt de persoon over wie het gaat daardoor niet beklad? Geef dan antwoord op deze drie dingen. Want wat wordt er ongelooflijk vaak geroddeld.

Ik weet dat je soms iets over iemand kunt zeggen. Als collega's samen zijn, dan kunnen we zeggen: "Heb je het al gehoord? Die en die collega had het moeilijk in die gemeente en die heeft gelukkig een beroep gekregen." Ik denk dat dat kan en mag. Maar laten wij toch voorzichtig zijn en losgemaakt worden van dat afschuwelijke: de roddel.

Ik heb vroeger wel eens gedacht als oude dominees spraken: ik wil nooit zo worden. Maar ja, vanzelf ben ik toch - je zou het niet zeggen - 78 geworden. Maar nu ik wat ouder ben, durf ik het wel te zeggen: dat vind ik één van de meest vreselijke dingen in de kerk van Jezus Christus, dat wij praten over mensen. Als je wat wilt vertellen over iemand, ga dan naar iemand toe en bepraat het met die persoon en als het heel, heel ernstig is, ga dan naar een predikant, want die heeft ambtsgeheim en probeer het dan met zo iemand te delen. Maak hem los...

Waarom, heb ik als vraag gesteld, gebeuren er eigenlijk zo weinig spectaculaire dingen in de kerk en in de gemeente? Mensen lopen weg. Kerken lopen leeg. Jongeren hebben geen aandacht en geen belangstelling meer. Waarom gebeurt er zo weinig? Laten wij proberen de hand in eigen boezem te steken en stenen weg te doen, die *wij* weg moeten doen en laten wij proberen om losgemaakt te worden van dingen die zo afschuwelijk zijn.

Losgemaakt worden... Ik wil er nog één noemen, omdat ik die in de praktijk van mijn bediening zo vaak heb gezien. Dat is namelijk de aanklacht. Er staat in het prachtige boekje Zacharia: "Vervolgens deed God mij de hogepriester zien, die stond voor de Engel des Heren, terwijl de Satan aan zijn rechterhand stond om hem aan te klagen." Dan zegt de Heer tot de Satan: "Ik bestraf u, Satan. Ik, die Jeruzalem verkies, bestraf u. Is deze niet een brandhout uit het vuur gerukt?"

De Vorst der Duisternis, mensen, is er altijd, áltijd op uit om ons aan te klagen. En ik denk als u heel eerlijk bent, dan weet u dat. Hoe vaak heb ik het niet meegemaakt bij sterfgevallen, dat de vrouw - de man lag op sterven - even naar de keuken was om een kopje koffie of thee te zetten en dan kwam ze terug en zei ze: "Ach, had ik dat maar niet gedaan.... Was ik maar bij mijn man gebleven, dan had ik het meegemaakt en had ik zijn hand kunnen vasthouden." Dat zegt ze niet één keer, niet twee keer, maar vele keren. "Had ik dat maar niet gedaan..."

De man van mijn schoonzus werd dement. Die heeft zij zes, zeven jaar voortreffelijk verzorgd. Ik kan niet zeggen welk respect wij voor haar hebben. Maar op het laatst kon het niet meer en toen moest hij toch naar een verpleegtehuis. De kinderen hadden dat gezegd en zij deed dat. Hij was daar net twee weken en toen viel hij uit zijn bed, brak zijn heup, kreeg longontsteking en stierf. Tot op de dag van vandaag zegt ze: "Had ik hem maar nooit naar dat verpleegtehuis gedaan... Had ik hem maar thuis gehouden... Was ik maar niet ingegaan op het aandringen van mijn kinderen..." Altijd weer opnieuw is daar die aanklacht.

Ik denk als u eerlijk bent, dan moet u dat toegeven: had ik maar... was ik maar... De duivel wordt genoemd "de aanklager der broederen". Ik denk dat het belangrijk is om daar losgemaakt van te worden. Ik ken het in mijn eigen leven. Ik preek nu al vijftig jaar en ik moet zeggen: ik doe het met grote vreugde, maar ook met knikkende knieën. En het gebeurt zo vaak als ik in de auto weer wegrijd, dat ik denk: had ik dat nou maar niet gezegd... En: dát ben ik vergeten... Dát was weer niet goed. Als ik dat tegen mijn vrouw zeg, dan zegt ze: "Je hebt je best gedaan en de Here God zegt *amen* op jouw prediking." Altijd weer die aanklacht. Ik durf deze dingen zo te zeggen, omdat u dezelfde bent net als ik: mensen van vlees en bloed.

Nogmaals wil ik die twee teksten heel graag herhalen: "Neem de steen weg." Laat iemand je daarbij helpen. Of neem zelf die steen weg. Doe er wat aan. Je mag best transpireren, je mag best zweten. Doe die steen weg. En: "Maak hem los." Je moet losgemaakt worden van

banden van roddel en we moeten losgemaakt worden van aanklachten. We moeten komen in de vrijheid van de kinderen van God. En ik ben ervan overtuigd, dan gaan er weer grote dingen gebeuren.

Een collega zei laatst tegen mij, een jongeman in Noord-Holland waar ik sprak: “Geloof u nog dat de kerk toekomst heeft?” Toen heb ik gezegd en ik heb het gemeend met heel mijn hart “Ja, de kerk heeft toekomst. Het gaat misschien door een diep dal heen en we kunnen misschien niet begrijpen wat er momenteel allemaal gebeurt, maar de kerk heeft toekomst, want de kerk is van de Here God, de kerk is van de Here Jezus Christus.

Alleen, laten we anders proberen te preken dan alleen maar een sociale prediking, dan alleen maar een medemenselijke prediking. Laten wij proberen te preken vanuit het Woord van de levende God. Ik ben ervan overtuigd: het Woord van God keert nooit leeg tot Hem weer, maar het zal altijd doen wat Hem behaagt.” Amen.